s Antifašistickou akcí (AFA) a pokusily se neonacistickému srazu a pochodu zabránit. Důležitou roli zde ale sehrála policie, která se ten den ukázala být ochrankou neonacistů, kterým násilím vyčistila cestu jak od jejich aktivních odpůrců, tak i od přihlížejících lidí.

V následujících letech již anarchisté tolik nelpěli na tradičním místě 1.májů a své prvomájové akce pořádali i na jiných místech v centru Prahy, ale i v Brně či Bratislavě. Prvomájové demonstrace ožily pikniky před začátkem, tzv. samba-bandy, které udržovaly rytmus během pochodu, informačními panely, infostánky apod. Nejednou musely čelit bezdůvodným násilnostem a šikaně ze strany policie, např. v roce 2000, kdy policisté napadali a zatýkali přímo řečníky.

Poslední dva roky se nesly první máje v duchu antifašistických protiakcí. Při té minulé policie opět násilně rozháněla odpůrce fašistů, aby ti mohli projít ulicemi. Letos se ČSAF rozhodla podpořit Festival proti rasismu, který je rovněž formou vyjádření toho, že fašisty na 1. máje, ani jindy, v ulicích nechceme.

zprávy z anarchistického hnutí // články a komentáře
pozvánky na chystané akce // recenze
historie @ hnutí // teorie & praxe // odkazy

A-kontra 1/2008

Hlavním tématem nového čísla nejdéle vycházejícího anarchistického časopisu, A-kontra, je Latinská Amerika. Téma se samozřejmě nepodařilo vyčerpat a ani se o to redakční kolektiv nesnažil. Pokusil se ale přinést několik pespektiv kontinentu, o jehož „levicování" se čím dál častěji hovoří. Redaktoři se osobně vydali přímo do Chiapasu, kde se konalo Setkání zapatistů se světem, a připravili odsud reportáž. Sympatické je, že si ani přes léta obcování se zapatismem nenechali nasadit brýle mámení. Reportáž si všímá jak negativních stránek revolučního turismu, tak i míst, kde proklamované ideály a žitá praxe zapatistů kráčejí po oddělených stezkách. Chiapasem se zabývá také článek o emancipaci žen. Se zmíněnou reportáží sdílí kritický pohled. Ukazuje, že zapatistky sice mohou vstupovat do rolí tradičně obsazovaných muži, ale práce vyhrazené ženám se tím nezbaví.

A-kontra věnuje v novém čísle velký prostor i antifašismu. Vrací se ke Křišťálové noci, píše o tragické smrti příbramského antifašisty Jana Kučery, v článku Neonacismus-light popisuje kolaboraci Filipa Vávry a Organizace hospodářských zvířat a v textu o Danielu Landovi ukazuje, jak skloubit fašismus s úspěchem v šoubyznysu.

Přítomné jsou také aktuální komentáře k reformě veřejných financí, restitucím církevního majetku i ke zhoršování kvality ovzduší. Potřeba je zmínit i smršť rozhovorů: s vydavatel zinu Trhavina, rumunskou aktivistkou, která přiblížuje situaci menšin v zemi, kde stát během summitu NATO tvrdě potlačoval jakýkoli náznak protestu, a s Rudolfem Sedláčkem, jenž měl na Czechteku hodit po policistovi kámen a strávil dva roky běháním po soudech.
32 stran A4, 30,- Kč, objednat můžete na ***redakce@a-kontra.net***

Přímá cesta č.9

Hlavním tématem časopisu Anarchofeministické skupiny (AFS) je rodičovství a vše, co k tomu patří, tedy těhotenství, výchova atd. Novinkou je příloha pro děti – Děti útočí, ve které jsou netradiční omalovánky a příběhy.

Snahou řady příspěvků je přiblížit pocity, které zažívají lidé, kteří na skutečnost, že vychovávají děti, nahlíží trochu jinak než většina ostatních. Naleznete zde článek o vegetariánském stravování v těhotenství a u dětí, polemiku s přístupem k těhotné jako k pacientce či zamyšlení nad řadou vnitřních rozporů ve výchově, které rodiče řeší. Řada článků se věnuje tématu komunikace.
48 str. A4, 35Kč, objednat můžete na ***info@anarchofeminismus.org***

PRVNÍ MÁJ
BULLETIN ČESKOSLOVENSKÉ ANARCHISTICKÉ FEDERACE K PŘÍLEŽITOSTI 1. MÁJE 2008

PROČ ANARCHISTÉ SLAVÍ PRVNÍ MÁJ?

Když se řekne první máj, většina lidí si představí povinné oslavy minulého režimu, tisícové zástupy nahnané vzdávat mu hold, bolševické tajemníky na tribunách a velké portréty zakladatelů „vědeckého komunismu" nesené průvodem. Proč svátek, který vyvolává podobné asociace, slaví anarchisté?

Kořeny prvního máje

Abychom pochopili, proč se slaví první máj, musíme se vrátit do amerického **Chicaga** roku **1886**. Zde tehdy, stejně jako ve zbytku USA, probíhal rozsáhlý boj pracujících za osmihodinovou pracovní dobu. To, co se nám zdá jako samozřejmost, bylo tehdy jen přáním a mobilizačním heslem pro boj proti vlastníkům – pracovní doba trvala mnohem déle. Pracující ale tento požadavek nebrali jako svůj jediný a hlavní cíl – tím bylo, jak jasně a mnohokrát vyjádřili, odstranění nespravedlivých a utlačovatelských společenských vztahů, odstranění vlastníků a jejich institucionální ochranky, státu, a jejich nahrazení svobodnou sebeorganizací a samosprávou. V Chicagu 1. května dochází ke stávce a demonstracím na podporu tohoto požadavku. Demonstrace 3. května končí střelbou do dělníků (minimálně dva mrtví). Během shromáždění následujícího dne na náměstí Haymarket, když se policie začala znovu připravovat ke střelbě, hodil někdo do jejích řad bombu (dodnes se nezjistilo, jestli někdo z demonstrujících nebo policejní provokatér). Policie reagovala zběsilou střelbou, která měla za následek víc jak desítku mrtvých, a také hromadným zatýkáním. Ve vězení se ocitly stovky socialistů, anarchistů a dalších – vesměs organizátoři demonstrací, redaktoři časopisů apod. Osm čelních postav anarchistického hnutí, které měly hlavní podíl na organizaci předchozích demonstrací a stávek, bylo souzeno ve zmanipulovaném procesu. 11. listopadu 1887 jsou **Albert Parsons, August Spies, Adolph Fischer** a **George Engel** popraveni – posledními slovy dvou z nich bylo *„Ať žije anarchie!"* **Louis Lingg**, další anarchista odsouzený k smrti, spáchal již den předtím ve vězení sebevraždu. Další tři obvinění byli odsouzeni k dlouholetému vězení, z něj ale vyšli již v červnu 1893, kdy nové vyšetřování prokázalo nevinu všech odsouzených. První máj se ovšem mezitím již od roku 1890 stal dnem demonstrací pro celé tehdejší hnutí pracujících – nikoli jako nějaký abstraktní „svátek práce", jak je slaven dnes, ale jako připomínka a oslava boje pracujících za lepší životní podmínky i za změnu systému a vytvoření spravedlivějšího, samosprávnějšího a svobodnějšího uspořádání společnosti.

Obsah prvního máje

Historii tedy známe. Má ale první máj nějaký smysl dnes? V době, kdy se jej chopili bolševici, sociální demokraté nebo odboroví předáci, v době, kdy je jedním ze státních svátků? Podle našeho názoru má, pokud si ovšem uvědomíme a budeme připomínat jeho pravý význam. Především si musíme říci, že není žádným abstraktním státním svátkem práce. Právě naopak, je **oslavou mezinárodní solidarity pracujících** a obecně vzato **neprivilegovaných lidí** (tedy také nezaměstnaných, studujících, žen v domácnosti, důchodců apod.), solidarity, která překonává hranice jednotlivých národních států a usiluje o radikální změny. Boj za práva těchto lidí koncem 19. století neskončil. I dnes musíme bojovat, a to dokonce za takové základní věci, jako je právo na čistý vzduch, na zachovanou přírodu apod. A právě tak, jako osmihodinová pracovní doba musela být vybojována mnoha stávkami i střety s policií, ani my nemůžeme očekávat, že nám tato práva budou dána dobrotivým státem a elitami, protože pro ně budou znamenat podstatné omezení jejich zisků. Nebojujeme ale jen za jednotlivá dílčí práva a zlepšení. Právě tak jako chicagští anarchisté máme před sebou vizi radikálně odlišné společnosti, společnosti bez privilegovaných vlastníků a politiků, společnosti, kde budou lidé o obsahu svých životů rozhodovat sami, a jejímž základem nebudou umělé státy, ale sebeorganizace lidí, a kde kvalita života nebude určována množstvím peněz v kapse, ale kolektivním úsilím lidí o realizaci potřeb každého. Společnosti, kde by nezáleželo na našem pohlaví, barvě pleti nebo sexuální orientaci, na našem státním občanství, kde bychom byli ceněni proto, jací skutečně jsme, a ne kvůli rolím, které nám uspořádání společnosti přisoudí.

Ano, víme, že vize lepší společnosti měla v uplynulém století prazvláštní a dosti smutný osud. Sociálně demokratičtí politici tuto vizi vyměnili za možnost ovlivňovat národní státy „zevnitř" – mnohem více, než změnili národní státy, ale byli sami změněni svou snahou o moc a dnes se takřka neliší od ostatních politických partají. Odborářští předáci se spokojili s možností zasednout s vlastníky k jednomu stolu a vyjednat na nich víceméně kosmetické ústupky. A bolševici proměnili sen o lepší budoucnosti lidstva v noční můru „reálného socialismu" s gulagy, všemocnou tajnou policií a privilegovaným státem.

Anarchisté jako jedni z mála se stále drží původního cíle. I nově se vynořující a sociální problémy jim dávají za pravdu v tom, že kapitalistický systém ovládající planetu nepůjde zreformovat a „zlidštit", že je třeba se proti němu radikálně postavit. Oslavy prvního máje tak chápeme nejen jako příležitost přihlásit se k pro nás stále živé tradici, ale také vyjádřit svůj nesouhlas se systémem, který nás obklopuje, a připomenout, že vůči němu existují alternativy.

ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE

Jsme anarchisté... Usilujeme o samosprávnou společnost svobodných lidí; společnost, v níž by neexistoval útlak a vykořisťování; společnost, kde by člověk člověku nebyl nepřítelem a konkurentem, ale naopak přítelem a pomocníkem; společnost, kde by za nás nerozhodovali jiní, ale o svých záležitostech bychom si rozhodovali svobodně a sami.

Jistě to nejsou malé cíle a my nechceme mít malé cíle. Jedni řeknou, že jsme bláhoví snílci, druzí nám budou předkládat neměnnost reality. Náš sen je ale jasný a nemáme důvod ho měnit. Protože ten, kdo zabíjí či mrzačí své sny, dělá totéž – aniž by si toho byl častokrát vědom – sám se sebou. Současný systém nadvlády a dominance jedněch nad druhými se nás snaží o naše přání a sny připravit, ale to se povede jedině, necháme-li se zlomit. My však za svůj sen chceme bojovat, stejně tak jako mnozí před námi a mnozí po nás.

Že nejsme realisté? Že toho chceme moc? Že kdo chce moc, dostane málo? Jenže kdo chce málo, nedostane nic. Nebo to, co dostane z levé ruky, mu ta pravá zase vezme. Jak hlásalo známé heslo studentských bouří v Paříži roku 1968*: „Buďme realisté, chtějme nemožné!“* A my chceme to, co se možná zdá být mnohým nemožné: svět bez násilí, maximální svobodu, solidaritu a rovnost. V lidských dějinách již bylo překonáno mnoho nemožností. Kdo by si byl ve středověku pomyslel, že budou vyvráceny náboženské pověry a že církev ztratí svůj obrovský vliv (a i většinu z ukořistěného bohatství)? Kdo by si pomyslel, že skončí vláda šlechty a rozpadnou se monarchie? A tak bychom mohli pokračovat. Jenže my nejsme na konci dějin, kdy už bylo všeho dosaženo a „lepší už to nebude“. Stále je za co bojovat a co měnit. Vyřešíme staré problémy a vyvstanou před námi nové. Vybojujeme pro sebe nějaká práva na stávajícím systému a budeme muset hlídat, aby nám je někdo zase nevzal. Kdo, když ne my? A kdy, když ne teď?

I kdyby byly naše sny sebevíc nerealistické, nebude naše snaha nikdy zbytečná. Stále budeme burcovat své okolí, aby neusnulo a nepřestalo se starat samo o sebe, aby se pralo za rozšiřování svých práv a bojovalo proti jejich omezování. Šíře problémů dnešního světa je obrovská – počínaje utrpením lidí ve třetím světě kvůli hladu a konče rostoucí devastací životního prostředí. Proto je třeba bojovat na všech frontách. Každý na nějaké, ale rozhodně s vědomím solidarity a vzájemné podpory.

Jako anarchisté upozorňujeme na problémy, ale většinou jsou vidět jen jejich důsledky. Jestli je ale chceme opravdu řešit, musíme se pídit po příčině, která je u většiny případů totožná. Je jí podstata stávajících ekonomicko-politických systémů, které jsou založené na násilí, nerovnosti a vykořisťování. To se pak promítá i do celkového utváření hodnot společnosti a člověka.

Nejde o to změnit nejdřív sebe, a pak jít měnit svět, ani se nedá říci, „šup! uděláme revoluci“ a po ní bude každý dobrým člověkem bez konfliktů žijícím s ostatními. Jako anarchisté se držíme zásady, že obě roviny přeměny jsou stejně důležité a úzce spolu souvisejí. Proto jsme si také vědomi skutečnosti, že našeho snu nedosáhneme vmžiku jako mávnutím kouzelným proutkem. Jde o dlouhodobý proces emancipace člověka a revoluční přeměny společnosti. Víme, že my ještě možná v opravdu svobodné společnosti žít nebudeme. To nás ale neodrazuje od toho za ni, i navzdory všemožným represím, bojovat a podílet se na vytváření svobodného a samosprávného hnutí, které k ní povede.

Abychom mohli takové hnutí budovat, musíme k sobě nalézt cestu, spojit se a organizovat se. Způsob organizace a její prostředky ale musí bezpodmínečně odpovídat cíli. Jestliže chceme svobodnou a samosprávnou společnost, tak i naše dnešní organizace musí být postavena na těchto principech.

My, anarchisté a anarchistky z ČSAF, pracujeme na bázi autonomie a federalismu, kde není nikdo nikomu nadřazený a každý má stejné právo na rozhodování jako jakýkoliv jiný člen. V současné době se věnujeme především osvětě a pozvolnému budování anarchistického hnutí. Jestliže chceme mluvit s lidmi o anarchismu, musíme jim nejdříve poskytnout informace, které by vyvrátily předsudky a bludy živené mainstreamovými médii a poskytly skutečný obrázek o anarchistických myšlenkách. Jestliže chceme, aby se diskutovalo o skutečných příčinách konkrétních problémů, musíme dostat do povědomí alternativní informace, které se běžně k lidem nedostanou, a přispívat k uvědomování si souvislostí.

K tomu nám slouží omezené prostředky, přesto se je snažíme všemožně využívat: rozdávání letáků, plakátování, pořádání přednášek, promítání a diskusí, vydávání publikací, provozování internetových stránek, pořádání mítinků apod.

Přidat se k nám může v podstatě každý, kdo se ztotožňuje s programovým minimem naší federace a s anarchistickými myšlenkami. Vítáme jakoukoliv formu spolupráce a především, čehož si nejvíce ceníme, vyvíjení vlastních aktivit. Nebojte se na nás obrátit s jakýmkoliv dotazem, nejasností, nápadem apod. Rádi vám odpovíme, či dle svých možností pomůžeme s konkrétními aktivitami.

TRADICE ANARCHISTICKÝCH 1.MÁJŮ V ČECHÁCH

V Čechách se konají prvomájové manifestace již od prvního roku mezinárodního vyhlášení tohoto svátku, 1890. Ta nejvýznamnější se ten rok konala v Praze na Střeleckém ostrově. U nás, stejně jako jinde ve světě, museli pořadatelé, mezi nimiž bylo silné křídlo tzv. neodvislých socialistů, kteří se později prohlásili za anarchisty, čelit výpadům měšťáckých listů, českých i německých. Například Národní politika psala: *„Je povinností úřadů, aby v této vážné době byla rázným způsobem hned v zárodku uhašena malá jiskérka, než z ní povstane nebezpečný požár, ohrožující majetek a lidskou společnost (...) od lidí bez Boha a vlasti!“*, katolický Čech se zas vyjádřil takto: *"Lůza, koupená židy, (...) chce loupit a krást na 1. máje. Úřady at hned pozavírají šílence, kteří jsou nebezpečni pořádku, který je Bohem posvěcen. Do kriminálu se socialisty!"* Prvomájový tábor se i přes podobné výzvy úřadům přesto konal, i když policie, četnictvo a vojsko měly pohotovost a den před akcí provedla policie razii, při které bylo zatčeno přes 200 osob. 1. máje 1890 byla v Praze všeobecná stávka. Stály továrny, stavby a nepracovalo se ve většině malých dílen. Střelecký ostrov byl naplněn do posledního místečka. Mimo to tisíce lidí, které se už na ostrov nevešly, byly shromážděny na obou nábřežích. 1. máj oslavila i osazenstva dolů na severu (Teplicko, Mostecko, Duchcov,...).

Tradice 1. májů se osvědčila a v tento den vždy vyráželi dělníci ve všech možných koutech světa do ulic. Dělnictvo ale nebylo už na počátku oslav prvních májů jednotné. Například i u nás už v roce 1891 slavili Národní sociální demokrati 1. máj až první květnovou neděli, aby nemuseli stávkovat. Roku 1891 vydal k 1. máji anarchista Vilém Körber nový list českých dělníků „První máj“, i když nakvap, přesto šlo o kvalitní počin. Především na severu a severovýchodě bývala všeobecná stávka.

1. máj pomalu začaly zneužívat všemožné politické strany. Skutečný odkaz 1. máje a památku nespravedlivě popravených chicagských mučedníků si však připomínali už jen anarchisté. Na konci 19. a začátku 20. století, kdy bylo anarchistické hnutí v Čechách na svém vrcholu, vedle pořádání manifestací, vydávali anarchisté i velmi kvalitní speciální prvomájové publikace, které však často musely čelit státní cenzuře.

S faktickým zánikem anarchistického hnutí v polovině 20. let 20. století se u nás vytratil i náboj 1.májů, který by připomínal kořeny svátku a (místo manifestací zaměřených na získávání

volebních bodů a později vynuceného souhlasu s režimem) hlásal myšlenky svobodné společnosti bez vykořisťování. Obrat nastal až v roce 1989, kdy se anarchisté u nás opět přihlásili o slovo a vzniklo neformální Československé anarchistické sdružení. Od následujícího roku se opět konaly anarchistické 1. máje. V jisté míře se však lišily od těch před sto lety - základní myšlenky a požadavky zůstaly stejné, jen přizpůsobené aktuální době, problémům a zkušenostem, avšak zatímco kdysi tvořili většinu účastníků dělníci, nyní to byli především příslušníci subkultur a studenti.

Jedna ze zlomových anarchistických prvomájových akcí těchto let se odehrála v roce 1992, kdy asi pětistovka anarchistů a anarchistek vyrazila ze Střeleckého ostrova na pochod Prahou, připravena na střet s neonacistickými skinheads, kteří prohlásili, že akci napadnou. Ke konfliktu došlo na Letné a do té doby sebevědomí neonacisté poznali, že nejsou neporazitelní, i přesto že policie, jak v té době bylo zvykem, stála na jejich straně.

Další rok už neonacisté nedorazili, když nepočítáme těch pár, co anarchisty pozorovali z bezpečné vzdálenosti. Anarchistické 1. máje se nadále začínaly na Střeleckém ostrově následovány pochodem. Po vzniku Československé anarchistické federace (ČSAF) v létě roku 1995 se ujali pořádání prvomájových demonstrací její členové a členky a zároveň jim dali větší sociální rozměr, než měly v minulých několika letech. V letech 1997-8 se vedle pražských akcí sešli anarchisté i v Olomouci.

V roce 1999 se na scéně opět objevili neonacisté se svou provokací, nahlásili svou demonstraci na tradiční místo anarchistických setkání, Střelecký ostrov. Na to reagovaly jednotně všechny anarchistické skupiny ve spojení